

3. Dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie

Jak i do kogo zwracać się o informacje?

Podstawy prawne i praktyczne wskazówki

3.1. Podstawy prawne udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie

W Polsce prawo do informacji o środowisku i jego ochronie jest prawem zagwarantowanym w art. 74 ust. 3 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*. Dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie za demokratyczny standard uznaje także prawo międzynarodowe i wspólnotowe.

Bezpośrednio zasady i tryb udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie regulują przepisy art. 4 i art. 8-28 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm., powoływanej jako *UOOŚ*). Ponieważ jednak informacje o środowisku i jego ochronie mają w zdecydowanej większości sytuacji status „informacji publicznych”, w sprawach związanych z ich udostępnianiem pewne zastosowanie mają także przepisy *Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznych* (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.). Ustawa ta jest wówczas traktowana jako akt o charakterze ogólnym, natomiast *UOOŚ* jako akt szczegółowy, którego przepisy mają pierwszeństwo zastosowania w sprawach dotyczących informacji o środowisku. W odniesieniu do kwestii, których *UOOŚ* nie reguluje, zastosowanie mają przepisy *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*.

INFORMACJE O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE

informacje dotyczące stanu elementów środowiska:
powietrza, wody, powierzchni ziemi, kopalin, klimatu, krajobrazu i obszarów naturalnych (w tym bagien, obszarów nadmorskich i morskich), a także roślin, zwierząt i grzybów oraz innych elementów różnorodności biologicznej oraz wzajemnych oddziaływań między tymi elementami

informacje dotyczące emisji i zanieczyszczeń, które wpływają lub mogą wpłynąć na elementy środowiska

informacje dotyczące środków ochrony środowiska, takich jak: środki administracyjne, polityki, przepisy prawne dotyczące środowiska i gospodarki wodnej, plany, programy oraz porozumienia w sprawie ochrony środowiska, **a także działań wpływających lub mogących wpłynąć na elementy środowiska oraz na emisje i zanieczyszczenia**

informacje dotyczące raportów na temat realizacji przepisów dotyczących ochrony środowiska

informacje dotyczące analiz wykorzystanych w ramach stosowania środków ochrony środowiska i działań wpływających lub mogących wpłynąć na elementy środowiska

informacje dotyczące stanu zdrowia, bezpieczeństwa i warunków życia ludzi oraz stanu obiektów kultury i obiektów budowlanych
- w zakresie, w jakim oddziałują na nie lub mogą oddziaływać stany elementów środowiska lub przez elementy środowiska emisje i zanieczyszczenia oraz środki ochrony środowiska

3.2. Kto może uzyskać informacje o środowisku i jego ochronie?

<p>K A Ź D Y MA PRAWO DO INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ osoba fizyczna, niezależnie od tego, czy jest obywatelem polskim, ➤ osoba prawna, np. organizacja ekologiczna działająca w formie stowarzyszenia rejestrowego lub fundacji, w tym posiadające siedzibę za granicą, ➤ organizacje ekologiczne o innym profilu, nieposiadające osobowości prawnej, działające jako stowarzyszenie zwykłe (nierejestrowe), ➤ komitety mieszkańców i inne grupy nieformalne – jeżeli wskażą osobę, która będzie je reprezentować w kontaktach z organem
---	--

Jeżeli żądamy informacji – nikt nie może od nas wymagać wykazania interesu prawnego lub faktycznego. **Nie musimy tłumaczyć, po co nam dana informacja o środowisku ani jak ją chcemy wykorzystać.**

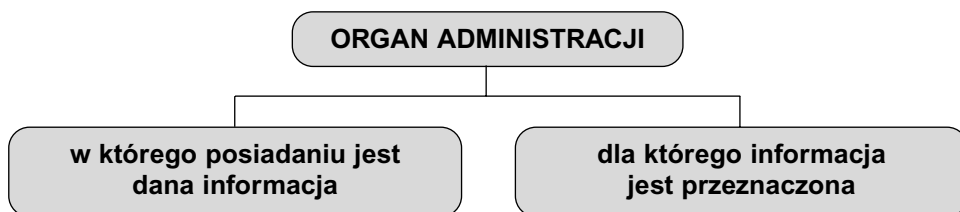
Wskazówka dla komitetów mieszkańców i innych grup nieformalnych:

Aby uzyskać informacje, najlepiej złożyć wniosek indywidualny, podpisany imieniem i nazwiskiem jednego z uczestników komitetu lub grupy. Jeżeli nam zależy, aby organ administracji „rozmawiał” z nami jako z komitetem lub grupą mieszkańców, możemy pośrednio efekt taki uzyskać – wszyscy możemy podpisać pełnomocnictwo dla osoby, która będzie reprezentować komitet w postępowaniu o udzielenie informacji o środowisku.

Uwaga!

Jeżeli założyliśmy komitet, musimy pamiętać, że ma on charakter nieformalny, nie ma osobowości prawnej i nie może brać udziału w postępowaniu. Pełnomocnictwo powinno więc być podpisane przez każdego imieniem i nazwiskiem, z podaniem adresu, ponieważ formalnie stronami postępowania będą osoby fizyczne, a nie „założony” przez nie komitet.

3.3. Kto musi udostępniać informacje o środowisku i jego ochronie?

ORGAN ADMINISTRACJI – w praktyce o informację o środowisku zwracamy się do organów ochrony środowiska:

- Ministra Środowiska,
- Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,
- regionalnych dyrektorów ochrony środowiska,

- Dyrektora Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej,
- dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej,
- dyrektorów parków narodowych,
- dyrektorów parków krajobrazowych,
- wojewodów,
- marszałków,
- starostów i wójtów (burmistrzów i prezydentów miast).

W postępowaniach w sprawie OOS dotyczących obszarów Natura 2000 biorą ponadto udział organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, od których możemy domagać się informacji pozostających w związku z tymi postępowaniami.

W szeregu spraw związanych z ochroną obszarów Natura 2000 funkcje organów administracji publicznej pełnią dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych. Ponieważ pełnią oni funkcje organów administracji, są zobowiązani udostępniać informacje o środowisku i jego ochronie.

INFORMACJA ZNAJDUJE SIĘ W POSIADANIU ORGANU ADMINISTRACJI – jeżeli organ faktycznie ją posiada niezależnie od tego, czy została wytworzona przez ten organ, czy otrzymana przez organ od osoby trzeciej. Jeżeli organ teoretycznie powinien posiadać daną informację (np. dokument w aktach sprawy, którą prowadzi), ale w praktyce z różnych względów jej nie posiada (bo np. przekazał akta sprawy organowi odwoławczemu) – nie ma obowiązku jej udostępnienia. Ma natomiast obowiązek niezwłocznie, **nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku** – przekazać go organowi administracji, w którego posiadaniu znajduje się żądana informacja, powiadamiając nas o tym fakcie.

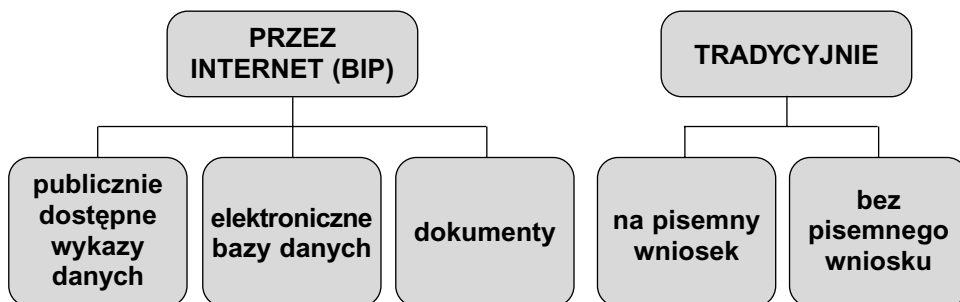
Uwaga!

Przekazanie wniosku powinno mieć formę postanowienia. Na postanowienie to możemy złożyć zażalenie do organu wyższej instancji.

Jeżeli organ nie posiada wnioskowanej przez nas informacji, a nie może ustalić organu, który ją posiada – zwraca nam nasz wniosek, zwrot wniosku nie wymaga formy postanowienia, nie służą nam na taki sposób załatwienia żadne środki zaskarżenia.

INFORMACJA JEST PRZEZNACZONA DLA ORGANU ADMINISTRACJI – jeżeli w imieniu organu administracji dysponują nią osoby trzecie albo jeżeli organ ma prawo żądać danej informacji od osób trzecich.

3.4. W jaki sposób udostępnia się informacje o środowisku i jego ochronie?

Z różnych względów bardziej dla nas korzystne jest pozyskiwanie informacji przez Internet.

Tradycyjne pozyskiwanie informacji jest czasochłonne, pracochłonne, droższe i... stresujące, ponieważ organy administracji nie zawsze czekają na nasze wnioski z otwartymi ramionami, nie zawsze załatwiają je terminowo, a z drugiej strony – nie zawsze dajemy organom szansę, aby sprawę załatwić szybko, robiąc we wnioskach błędy, które są później kwalifikowane jako formalne przeszkody w niezwłocznym ich załatwieniu.

RÓŻNICE	
UDOSTĘPNIANIE PRZEZ INTERNET	UDOSTĘPNIANIE TRADYCYJNE
nieformalne	sformalizowane postępowanie (wniosek, ewentualna decyzja o odmowie udostępnienia)
nieodpłatne	odpłatne

3.4.1. Udostępnienie przez Internet – Biuletyn Informacji Publicznej

Każdy organ administracji publicznej musi prowadzić własny Biuletyn Informacji Publicznej (BIP).

BIP-u danego organu administracji szukamy na stronie internetowej tego organu – najczęściej będzie to baner:

lub odrębna zakładka.

Wskazówka praktyczna:

Obecnie już bardzo nieliczna grupa organów administracji publicznej nie prowadzi własnej strony internetowej. Brak własnej strony internetowej nie zwalnia z prowadzenia BIP-u i nie zwalnia z udostępniania w BIP-ie informacji o środowisku i jego ochronie.

Jeżeli szukamy informacji o środowisku i jego ochronie, które organ powinien opublikować w BIP-ie, a nie ma on własnej strony internetowej – szukamy BIP-u tego organu na stronie głównej BIP: <http://www.bip.gov.pl>.

3.4.1.1. Publicznie dostępne wykazy danych o dokumentach w BIP-ie

Podstawowym nośnikiem informacji o środowisku i jego ochronie jest dokument urzędowy.

Organy administracji muszą prowadzić publicznie dostępne wykazy danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku.

Uwaga!

W wykazach nie znajdziemy samych dokumentów (np. decyzji środowiskowych), ale dane o dokumentach.

Publicznie dostępne wykazy prowadzi się w formie elektronicznej i udostępnia w BIP-ie.

Art. 21 ust. 2 *UOOS* wymienia kilkadziesiąt dokumentów, o których dane muszą się znaleźć w BIP-ie.

Z punktu widzenia spraw wiążących się z obszarami Natura 2000 ważne są obowiązkowo podawane w BIP dane o:

- projektach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego; polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- projektach polityk, strategii, planów lub programów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony; projektach zmian w tych dokumentach, przed ich skierowaniem do postępowania z udziałem społeczeństwa; wszystkich wymienionych wyżej dokumentach, jeżeli zostaną przyjęte;
- informacjach o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla polityk, strategii, planów lub programów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony;
- opiniach wydawanych dla strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla polityk, strategii, planów lub programów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony;
- prognozach oddziaływania na środowisko;
- postanowieniach stwierdzających obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach;

- postanowieniach RDOŚ w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, wydawanych w trakcie ponownej OOS;
- wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach wymaganych przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, dla których przeprowadzono ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;
- postanowieniach, w których RDOŚ stwierdza obowiązek przeprowadzenia OOS na obszar Natura 2000 – w odniesieniu do oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, w szczególności w odniesieniu do integralności i spójności tych obszarów, oraz biorąc pod uwagę skumulowane oddziaływanie przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami;
- postanowieniach RDOŚ w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000, wydawanych po przeprowadzeniu OOS przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;
- raportach o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- analizach porealizacyjnych;
- projektach, przed ich skierowaniem do postępowania z udziałem społeczeństwa: wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, programów ochrony powietrza, programów ochrony środowiska przed hałasem;
- wojewódzkich, powiatowych i gminnych programach ochrony środowiska;
- opracowaniach ekofizjograficznych;
- wnioskach o wydanie pozwolenia i o pozwoleniach: zintegrowanych, na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, na wytwarzanie odpadów;
- projektach planów ochrony i o projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody, w tym parków narodowych i obszarów Natura 2000;
- wnioskach o wydanie zezwolenia i o zezwoleniach na czynności podlegające zakazom lub ograniczeniom w stosunku do gatunków objętych ochroną;
- wnioskach o wydanie zezwolenia i o zezwoleniach na usunięcie drzew lub krzewów;
- wnioskach o wydanie pozwolenia i o pozwoleniach wodnoprawnych na pobór wód, a także o decyzjach nakazujących usunięcie drzew i krzewów;
- decyzjach określających szczegółowe warunki wydobywania kopaliny;

- koncesjach na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, wydobywanie kopalin ze złóż, bezziornikowe magazynowanie substancji;
- wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach: o uzgodnieniu warunków przeprowadzenia działań naprawczych w związku ze spowodowaniem szkody w środowisku, nakładających obowiązek przeprowadzenia tych działań;
- postanowieniach o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie zgłoszenia szkody w środowisku.

Dane o dokumentach muszą publikować organy właściwe w danych sprawach.

Pozyskanie danych o dokumentach umożliwi nam zorientowanie się, na jakim etapie jest dana sprawa, jakie zapadły w niej rozstrzygnięcia, jakie działania zostały podjęte przez organ administracji, poszczególne strony i innych uczestników postępowania.

Dysponując danymi o dokumentach, możemy pozyskać same dokumenty – albo odnajdując je w BIP-ie (jeżeli podlegają obowiązkowej publikacji albo jeżeli organ opublikował je z własnej inicjatywy), albo zwracając się z wnioskiem o ich udostępnienie.

3.4.1.2. Elektroniczne bazy danych w BIP-ie

Elektroniczne bazy danych zawierające informacje o środowisku i jego ochronie prowadzi się w systemach teleinformatycznych i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej.

Jakie dane muszą być publikowane w BIP-ie w formie baz danych, i na jakich podmiotach ciąży w tym zakresie obowiązki – określa art. 24 *UOOS*.

PODMIOT OBOWIĄZANY DO UDOSTĘPNIENIA BAZY DANYCH W BIP	ZAKRES DANYCH, JAKIE MUSZĄ BYĆ OPUBLIKOWANE W BIP W FORMIE BAZY DANYCH
marszałek województwa	<ul style="list-style-type: none"> > programy ochrony powietrza > mapy akustyczne oraz programy ochrony środowiska przed hałasem > informacje dotyczące wytwarzania i gospodarowania odpadami, zgromadzone w wojewódzkiej bazie danych

PODMIOT OBOWIĄZANY DO UDOSTĘPNIENIA BAZY DANYCH W BIP	ZAKRES DANYCH, JAKIE MUSZĄ BYĆ OPUBLIKOWANE W BIP W FORMIE BAZY DANYCH
	➤ inne dane i dokumenty wymienione w art. 24 ust. 3 pkt 1 <i>UOOS</i>
starosta	➤ wyniki z okresowych badań jakości ziemi i gleby ➤ inne dane i dokumenty wymienione w art. 24 ust. 3 pkt 2 <i>UOOS</i>
wojewódzki inspektor ochrony środowiska (WIOŚ)	➤ klasyfikacja stref jakości powietrza oraz oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie ➤ programy ochrony powietrza ➤ programy ochrony środowiska przed hałasem ➤ wyniki pomiarów poziomów substancji lub energii wprowadzanych do środowiska w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk i portów ➤ inne dane i dokumenty wymienione w art. 24 ust. 3 pkt 3 <i>UOOS</i>
zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem	➤ dane dotyczące terenów zagrożonych hałasem (na których przekroczono dopuszczalne poziomy hałasu, określone wskaźnikami LDWN lub LN) ➤ mapy akustyczne terenów, na których eksploatacja obiektu może powodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku
zarządzający drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem	➤ wyniki pomiarów poziomów substancji lub energii wprowadzanych do środowiska w związku z eksploatacją tych obiektów.

Obowiązki w zakresie prowadzenia i publikacji baz danych wynikają również z innych przepisów, w tym przepisów szczególnych, zawartych w innych regulacjach niż *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Z punktu widzenia spraw wiążących się z obszarami Natura 2000 istotne mogą się okazać następujące bazy danych:

PODMIOT UDOSTĘPNIAJĄCY BAZY	RODZAJ BAZY DANYCH
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	> INFOOS – baza danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko http://infoos.mos.gov.pl/fsystem
	> obszary Natura 2000 w Polsce – dane o gatunkach chronionych i chronionych siedliskach przyrodniczych (Standardowe Formularze Danych – SDF-y, wykazy i mapy wszystkich wyznaczonych i planowanych obszarów Natura 2000 w Polsce http://natura2000.mos.gov.pl
	> System wymiany informacji o różnorodności biologicznej w Polsce http://biodiv.mos.gov.pl/biodi
	> Centralny rejestr form ochrony przyrody http://rop.mos.gov.pl

Szczegółowy sposób udostępniania danych zgromadzonych w bazach danych powinno określić rozporządzenie Ministra Środowiska wydane na podstawie art. 24 ust. 5 *UOOS*. Ponieważ dotychczas nie zostało ono wydane, do czasu jego wydania stosujemy „stare” *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku* (Dz.U. Nr 120, poz. 828).

3.4.1.3. Publikowanie w BIP-ie dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie

Art. 25 *UOOS* nakłada na organy ochrony środowiska (Ministra Środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, marszałków województw, dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, starostów, wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), a także – na komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej **obowiązek publikacji łącznie kilkudziesięciu dokumentów.**

Z PUNKTU WIDZENIA SPRAW WIĄŻĄCYCH SIĘ Z OBSZARAMI NATURA 2000 SZCZEGÓLNIJE WAŻNE SĄ OBOWIĄZKOWO PUBLIKOWANE W BIP NASTĘPUJĄCE DOKUMENTY:	
Minister Środowiska	➤ przepisy krajowe i wspólnotowe, a także umowy międzynarodowe dotyczące ochrony środowiska, a także raporty z ich wykonania
marszałkowie województw	➤ wojewódzkie programy ochrony środowiska ➤ programy ochrony powietrza ➤ programy ochrony środowiska przed hałasem ➤ wojewódzki plan gospodarki odpadami
starostowie	➤ powiatowe programy ochrony środowiska ➤ programy ochrony środowiska przed hałasem ➤ powiatowy plan gospodarki odpadami
wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast)	➤ gminne programy ochrony środowiska ➤ gminny plan gospodarki odpadami

Poza dokumentami wymienionymi w art. 25 UOOS w BIP-ie organy administracji publikują szereg innych dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, przede wszystkim – realizując **obowiązki podawania do publicznej wiadomości** dokumentów związanych z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planów i programów, z postępowaniem w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć i z oceną habitatową.

3.4.2. Udostępnienie tradycyjne

3.4.2.1. Udostępnienie informacji na pisemny wniosek

Ustawa nie określa żadnych wymogów formalnych dla wniosku. Musi on więc spełniać jedynie wymogi podania, czyli wskazywać osobę zwracającą się o informację, jej adres, żądanie i podpis.

Wniosek o udzielenie informacji o środowisku i jego ochronie składamy wtedy, kiedy potrzebujemy dostępu do dokumentów (uzyskania ich kopii), które nie podlegają obowiązkowi udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej lub których, mimo obowiązku publikacji, organ administracji nie umieścił w BIP.

Wniosek składamy także wówczas, kiedy potrzebujemy **informacji w formie przetworzonej** (np. dane wybrane według określonego klucza, wnioski z badań

pierwotnych, wyciągi z oryginalnych dokumentów oraz opracowań niebędących w sensie formalnym dokumentami, informacja możliwa do uzyskania z różnych źródeł) lub **zagregowanej** (dane zbiorcze).

Uwaga!

Na stronie internetowej www.ekointerwencjeOTOP.org.pl zamieściliśmy wzór wniosku o udzielenie informacji o środowisku i jego ochronie.

3.4.2.2. Udostępnienie informacji bez pisemnego wniosku

Nie musimy składać pisemnego wniosku, aby uzyskać:

- informację, której organ nie musi wyszukiwać;
- w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej, innej katastrofy naturalnej, awarii technicznej lub innego bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub środowiska – informacje umożliwiające osobom, które mogą ucierpieć w wyniku tego zagrożenia, podjęcie działań w celu zapobieżenia lub zminimalizowania szkód wynikających z tego zagrożenia.

3.5. W jakiej formie udostępnia się informacje o środowisku i jego ochronie?

Informacje o środowisku i jego ochronie udostępnia się w formie: ustnej, pisemnej, wizualnej, dźwiękowej, elektronicznej, innej.

Do nas należy wybór formy, w jakiej ma być udzielona informacja, organ musi udostępnić informację w sposób i w formie określonych we wniosku. Wyjątek: jeżeli środki techniczne, którymi dysponuje organ administracji, nie umożliwiają udostępnienia informacji w sposób i w formie określonych we wniosku. Organ administracji musi nas o tym albo o innych przyczynach uniemożliwiających udzielenie informacji zgodnie z wnioskiem zawiadomić w terminie **14 dni** od dnia otrzymania wniosku oraz wskazać w zawiadomieniu, w jaki sposób lub w jakiej formie informacja może być udostępniona. Po otrzymaniu takiego zawiadomienia mamy **14 dni**, aby złożyć drugi wniosek – o udostępnienie informacji w sposób lub w formie wskazanych w zawiadomieniu. Jeżeli nie złożymy drugiego wniosku – organ administracji wyda decyzję

o odmowie udostępnienia informacji w sposób lub w formie określonych w naszym pierwszym wniosku.

Wskazówka praktyczna:

Jeżeli nie mamy pewności, czy organ posiada informację w danej formie (np. mapę w wersji elektronicznej), a forma ma dla nas drugorzędne znaczenie, aby nie tracić czasu w związku z ewentualnym korygowaniem wniosku, wskażmy w nim, iż chcemy uzyskać informację w formie posiadanej przez organ administracji.

3.6. W jakim terminie musi być udostępniona informacja o środowisku i jego ochronie?

w dniu złożenia wniosku	dokumenty, o których dane zamieszczane są w publicznie dostępnych wykazach
bez zbędnej zwłoki, ale nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku	pozostałe dokumenty oraz informacje udostępniane w innej formie
termin może zostać przedłużony do 2 miesięcy ze względu na stopień skomplikowania sprawy (organ musi poinformować na piśmie o przedłużeniu terminu, jego przyczynie i wskazać konkretny termin udostępnienia informacji)	

Jeżeli nie udzielono nam informacji w terminie, możemy złożyć zażalenie na bezczynność organu, na podstawie art. 37 KPA.

Uwaga!

Na stronie internetowej www.ekointerwencjeOTOP.org.pl zamieściliśmy wzór zażalenia na bezczynność urzędu.

Zażalenie składamy bezpośrednio do organu wyższego stopnia. Zasady ustalania organów wyższego stopnia dla poszczególnych organów administracji określa art. 17 KPA.

3.7. Opłaty za udzielenie informacji o środowisku i jego ochronie

Nie pobiera się opłat za udostępnianie informacji przez Internet.

PRZEZ INTERNET (publikacja w BIP) – BEZPŁATNIE

Przy tradycyjnym udostępnianiu – to, czy pobrana zostanie od nas opłata, a także jej wysokość, zależy od tego, jakie czynności organu administracji będą z tym związane.

UDOSTĘPNIANIE TRADYCYJNE	
odpłatnie	
wyszukiwanie innych informacji niż zawarte w dokumentach wyszczególnionych w publicznie dostępnym wykazie	
przekształcanie informacji w formę wskazaną we wniosku	
sporządzanie kopii dokumentów	
sporządzanie kopii danych	
przesłanie informacji, kopii danych lub kopii dokumentów	
bezpłatnie	
wyszukiwanie i przeglądanie w siedzibie organu administracji dokumentów wyszczególnionych w publicznie dostępnym wykazie	
inne czynności, których ustawa nie zaliczyła do odpłatnych	

Ogólnie wysokość stawek opłat za czynności związane z udostępnianiem informacji o środowisku i jego ochronie określa art. 27 UOOŚ.

STAWKI OPŁAT	
wyszukiwanie innych informacji niż zawarte w dokumentach wyszczególnionych w publicznie dostępnym wykazie	10 zł – do 10 dokumentów, plus 1 zł za każdy kolejny dokument
przekształcanie informacji w formę wskazaną we wniosku	3 zł za każdy informatyczny nośnik danych
sporządzanie kopii dokumentów lub kopii danych	0,60 zł za 1 str. A4, druk czarno-biały 6 zł za 1 str. A4, druk kolorowy

STAWKI OPŁAT	
przesłanie informacji, kopii danych lub kopii dokumentów	opłata za przesyłkę pocztową wg stawek Poczty Polskiej plus 4 zł – za kopię dokumentów lub danych w formie wydruku lub kserokopii lub 10 zł – za kopię dokumentów lub danych na informatycznym nośniku danych dostarczonym przez podmiot żądający informacji

Szczegółowe stawki opłat, współczynniki różnicujące ich wysokość, sposób naliczania oraz terminy i sposób uiszczania powinno określić rozporządzenie Ministra Środowiska wydane na podstawie art. 28 *UOOS*. Ponieważ dotychczas nie zostało ono wydane, do czasu jego wydania stosujemy „stare” *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie oraz sposobu uiszczania opłat* (Dz.U. Nr 114, poz. 788).

3.8. Przyczyny odmowy udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie

Prawo do informacji o środowisku i jego ochronie podlega ograniczeniom.

Sytuacje, kiedy organ administracji musi odmówić udzielenia informacji, wymienia art. 16 *UOOS* (**obligatoryjne przyczyny odmowy udostępnienia informacji**), przypadki, kiedy może to zrobić – art. 17 *UOOS* (**fakultatywne przyczyny odmowy udostępnienia informacji**).

PRZYCZYNY ODMOWY UDOSTĘPNIENIA INFORMACJI	
OBLIGATORYJNE	FAKULTATYWNE
informacje dotyczą danych jednostkowych uzyskiwanych w badaniach statystycznych statystyki publicznej chronionych tajemnicą statystyczną	udostępnienie wymagałoby dostarczenia dokumentów lub danych będących w trakcie opracowywania
informacje dotyczą spraw objętych toczącym się postępowaniem sądowym, dyscyplinarnym lub karnym, jeżeli udostępnienie informacji mogłoby zakłócić przebieg postępowania	udostępnienie wymagałoby dostarczenia dokumentów lub danych przeznaczonych do wewnętrznego komunikowania się

PRZYCZYNY ODMOWY UDOSTĘPNIENIA INFORMACJI	
OBLIGATORYJNE	FAKULTATYWNE
informacje dotyczą spraw będących przedmiotem praw autorskich lub patentowych, jeżeli udostępnienie informacji mogłoby naruszyć te prawa	wniosek jest w sposób oczywisty niemożliwy do zrealizowania
informacje dotyczą danych osobowych dotyczących osób trzecich, jeżeli udostępnienie informacji mogłoby naruszać przepisy o ochronie danych osobowych	wniosek jest sformułowany w sposób zbyt ogólny
informacje dotyczą dokumentów lub danych dostarczonych przez osoby trzecie, jeżeli osoby te, nie mając obowiązku ich dostarczenia i nie mogąc być takim obowiązkiem obciążone, dostarczyły je dobrowolnie i złożyły zastrzeżenie o ich nieudostępnianiu	
informacje mają wartość handlową, w tym zawierają dane technologiczne, dostarczone przez osoby trzecie i objęte tajemnicą przedsiębiorstwa, jeżeli ich udostępnienie mogłoby pogorszyć konkurencyjną pozycję tych osób, a złożyły one uzasadniony wniosek o wyłączenie informacji z udostępniania	
informacje dotyczą dokumentów lub danych, których udostępnienie mogłoby spowodować zagrożenie dla środowiska lub bezpieczeństwa ekologicznego kraju	
informacje dotyczą przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, realizowanych na terenach zamkniętych, co do których nie prowadzi się postępowania z udziałem społeczeństwa	
informacje dotyczą obronności i bezpieczeństwa państwa	

Uwaga!

Organ administracji nie może nam odmówić informacji z innych przyczyn niż wymienione w art. 16 – 17 UOOS.

Nie ma żadnych wyjątków od zakazu udostępniania informacji o środowisku:

- w sprawach objętych toczącym się postępowaniem sądowym, dyscyplinarnym lub karnym, jeżeli udostępnienie informacji mogłoby zakłócić przebieg postępowania;
- będących przedmiotem praw autorskich lub patentowych, jeżeli udostępnienie informacji mogłoby naruszyć te prawa;
- dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa.

W praktyce **organy administracji nadużywają często przesłanki ochrony praw autorskich**, odmawiając na tej podstawie udostępniania raportów OOS, operatów wodnoprawnych i podobnych opracowań sporządzanych z zastrzeżeniem praw autorskich. W większości przypadków nie ma do tego podstaw, ponieważ brak jest jakichkolwiek powodów, aby sądzić, że osobiste lub majątkowe prawa twórców tych dokumentów mogłyby zostać naruszone.

Celnie w omawianej kwestii wypowiedziało się Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Wrocławiu w decyzji z dnia 19.05.2005 r. (SKO 4542/2/05, publ. w *Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych* 2005, Nr 4, s. 91, Lex Nr 155121): „Skoro – zgodnie z art. 23 ust. 1 *Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych* (Dz. U. z 2000 r., Nr 80, poz. 904 z późn. zm.) – bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego, tam gdzie przepisy *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) przewidują publiczną dostępność pewnych dokumentów objętych prawem autorskim, złożenie ich przez autorów stanowi zgodę na ich dalsze udostępnianie społeczeństwu, przy czym żądający informacji o środowisku mają prawo do ich wykorzystania jedynie w celach własnego użytku osobistego (tzn. składania uwag w toku postępowania lub np. wniosków o podjęcie kontroli w stosunku do danego podmiotu)”.

Dla pozostałych przyczyn obligatoryjnych art. 18 UOOS przewiduje wyjątki.

Nie obowiązują one, jeżeli wnioskowana przez nas informacja dotyczy:

- ilości i rodzajów pyłów lub gazów wprowadzanych do powietrza oraz miejsca ich wprowadzania;
- stanu, składu i ilości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi oraz miejsca ich wprowadzania;
- rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów oraz miejsca ich wytwarzania;
- poziomu emitowanego hałasu;
- poziomu emitowanych pól elektromagnetycznych.

Omawiając przyczyny wyłączenia dostępu do informacji trzeba także pamiętać o ogólnym przepisie art.2 UOOŚ zakładającym, iż przepisy tej ustawy nie naruszają postanowień *Ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych* (Dz. U. z 2005 r., Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.). Oznacza to, że w sytuacji, kiedy informacja o środowisku uzyskałaby status informacji niejawnej, to zasady jej udostępniania określa *Ustawa o ochronie informacji niejawnych*, a nie UOOŚ (jej postanowienia są wobec informacji o takim charakterze wyłączone).

W razie zaistnienia jednej z przyczyn fakultatywnych organ administracji może odmówić udostępnienia informacji o środowisku, jeżeli nie ma możliwości usunięcia tej przyczyny.

Odmawiając udostępnienia informacji z tego względu, iż jej udostępnienie wymagałoby dostarczenia dokumentów lub danych będących w trakcie opracowywania – organ musi nam podać nazwę organu odpowiedzialnego za opracowanie danego dokumentu lub danych oraz poinformować o przewidywanym terminie ich opracowania.

Jeżeli nasz wniosek jest sformułowany w sposób zbyt ogólny, organ administracji nie później niż **w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania musi nas wezwać do uzupełnienia wniosku**, udzielając stosownych wyjaśnień. Organ administracji musi nas poinformować o możliwości skorzystania z publicznie dostępnych wykazów.

3.9. Czy od decyzji odmawiającej informacji o środowisku i jego ochronie przysługuje odwołanie? Jakie środki prawne służą nam wobec innych niekorzystnych rozstrzygnięć?

ROZSTRZYGNIĘCIE LUB BEZCZYNNOŚĆ ORGANU	ŚRODKI PRAWNE
decyzja o odmowie udostępnienia informacji ze względu na: ochronę danych osobowych, ochronę interesów osób, które dostarczyły dokumenty lub dane, nie mając takiego	na podstawie art. 20 ust. 3 UOOŚ w związku z art. 22 <i>Ustawy z dnia 6 czerwca 2001 r. o dostępie do informacji publicznej</i> (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.) – powództwo cywilne o udostępnienie informacji do sądu powszechnego (cywilnego)

ROZSTRZYGNIĘCIE LUB BEZCZYNNOŚĆ ORGANU	ŚRODKI PRAWNE
obowiązku, i zastrzegły ich nieudostępnianie, ochronę informacji o wartości handlowej, objętych tajemnicą przedsiębiorstwa	Sądem właściwym do orzekania jest sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę podmiotu, który odmówił udostępnienia informacji publicznej.
decyzja o odmowie udostępnienia informacji z innych powodów niż ochrona danych osobowych, ochrona interesów osób, które dostarczyły dokumenty lub dane, nie mając takiego obowiązku, i zastrzegły ich nieudostępnianie oraz ochrona informacji o wartości handlowej, objętych tajemnicą przedsiębiorstwa	<p>➤ odwołanie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji,</p> <p>➤ od decyzji wydanej w II instancji – skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji</p> <p>Do skarg rozpatrywanych w postępowaniu o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – <i>Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi</i> (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.), z tym że:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi; 2) skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.
nieudzielenie informacji w terminie	zażalenie na bezczynność , na podstawie art. 37 <i>KPA</i>
udzielenie informacji niepełnej, przetworzonej niezgodnie z wnioskiem itp.	<p>➤ wezwanie do usunięcia naruszenia prawa,</p> <p>➤ skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego – w terminie 30 dni od dnia doręczenia odpowiedzi organu na wezwanie do usunięcia naruszenia prawa, a jeżeli organ nie udzielił odpowiedzi na wezwanie, w terminie 60 dni od dnia wniesienia wezwania o usunięcie naruszenia prawa</p>
nieudostępnianie w BIP-ie dokumentów, o których mowa w art. 25 <i>UOOS</i>	<p>➤ zażalenie na bezczynność, na podstawie art. 37 <i>KPA</i></p> <p>➤ zawiadomienie Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 23 ustawy o dostępie do informacji publicznej („Kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, nie udostępni informacji publicznej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”).</p>